

כּוֹשֵׁרוֹת

ייעוץ והכוונה בכשרות

א מרחשוון תשע"ו

חוק איסור הונאה בכשרות

חוק "איסור הונאה בכשרות" הוא חוק צרכני ממדרגה ראשונה, ואינו חוק דתי או הלכתי. מציאות החיים בישראל - כבכל ציבור דמוקרטי, מודרני וערכי - מחייבת שיהיה רגולטור האחראי על כל תחום, שמטרתו להגן על האוכלוסייה המעוניינת לצרוך שירותים חיוניים. כך פועלים הדברים בתחום הרפואה (יצור תרופות, מזון), בתחומי התחבורה ובתחומים רבים נוספים. הצורך ברגולטור נובע מקיומם של גופים המתחזים לנותני שירות, אך אינם יודעים או מסוגלים לתת את השירות הנדרש. גופים אלו מעניקים לאזרח הקטן שירות לא מקצועי ולא אמין ופוגעים במערכת כולה.

במדינת ישראל, במצב הקיים היום, יש מעל - 30 חברות המנפיקות תעודות כשרות. לכאורה, נראה הדבר כתחרות בריאה המקדמת את מערך הכשרות, אולם, לצערנו, לא כך הם פני הדברים. לחלק מהחברות העסקיות הנותנות, כביכול, שירותי כשרות, אין כלל נהלי כשרות מסודרים או צוותי השגחה.

פעמיים בחודש מפרסמת מחלקת ההונאה של הרבנות הראשית עדכון ובו מופיע פירוט של עשרות זייפני כשרות מסוגים שונים, לרבות בשר טרף המוצג ככשר למהדרין, ירקות עלים המשווקים כנקיים מחרקים אך בפועל נמצאת בהם נגיעות חרקים גבוהה, מסעדות המציגות תעודות כשרות אך ללא שום גורם המפקח על הכשרות שם.

בידי הצרכן המעוניין לאכול מזון כשר אין את הכלים להבחין ולדעת איזו תעודה אמינה ואיזו תעודה אינה אמינה ואינה שווה את הנייר שעליו היא מודפסת.

לפתרון הבעיה נחקק חוק "איסור הונאה בכשרות" הנותן מענה צרכני ראשוני לאנשים המעוניינים לאכול כשר על פי גדרי ההלכה היהודית, ומונע את נפילתם בידי זייפנים ורמאים. החוק דואג שכל גורם המציג ומפרסם את עצמו כ-"כשר" (בהטיות השונות של הביטוי) יהיה אכן כשר ברמה הבסיסית מבחינה הלכתית. כלפי אלו הרוצים להחמיר ולאכול תחת השגחת בד"ץ או ברמת מהדרין ניתנת האפשרות לתעודה של גוף כשרותי הדואג להידורים שונים.

תעודת כשרות מטעם הרבנות הראשית דואגת לוודא שהמזון המוגש במקום עומד, בקריטריונים ההלכתיים הבסיסיים של הלכות הכשרות. ("כשרות רגילה" לעומת "כשרות מהדרין") מערכת הכשרות הממלכתית, במצבה הנוכחי, מנוהלת ע"י הרבנות הראשית והרבנויות המקומיות, ואכן זקוקה לשיפורים רבים, כפי שהתייחס לכך בעבר מבקר המדינה בדו"ח 59 בשנת 2008.

על כן, פירוק הרגולטור (קרי: הרבנות הראשית לישראל) מהיכולת הבסיסית למנוע הונאה והטעה לצרכנים המעוניינים לאכול אוכל כשר, תגרום למצב של אנרכיה בתחום תעודות הכשרות, ולפגיעה אנושה בזכויות הפרט להחליט, איזה מזון הוא מעוניין לצרוך. סקר מרכז גוטמן מגלה כי 76% מקרב היהודים במדינת ישראל מעוניינים לאכול מזון כשר.

כּוֹשֵׁרוֹת

ייעוץ והכוונה בכשרות

פתיחת האפשרות לתת לכל גורם למכור ולהציג בשמו תעודות כשרות ללא כל מנגנון פיקוח ובקרה ממשלתי, מהווה הפקרת הציבור הרחב שומר המסורת, הסומך על הרבנות שתמלא את תפקידה ואינו מבין את ההבדלים בין אישור רבנות אמיתי לבין אישור פיקטיבי. ע"מ למנוע מצב זה, יש לחוקק מספר חוקים, תהליך אשר החל בכנסת הקודמת, ויש להמשיכו ולהשלימו.

הפעולות והחוקים הנדרשים הם :

1. כללים אחידים למתן תעודת הכשר תשע"ד.
 2. הקמת חברה ממשלתית לפתרון בעיית משגיח מושגח.
 3. הצעת חוק לעיגון הפיקוח על הכשרות התשס"ט.
- חוק "הונאה בכשרות" שלא יאפשר לזייפני כשרות ולגופים פרטיים לתת אישור כשרות על פי שרירות לבם, יחד עם חוקים מסודרים שיחייבו את הרבנות הראשית לעמוד על משמר הכשרות והפיקוח, יוכלו לתת מענה לכלל הציבור הישראלי הרוצה לאכול כשר.